

REMISSVAR

2023-12-15

Regeringskansliet

s.remissvar@regeringskansliet.se

eeva.seppala@regeringskansliet.se

s.sf@regeringskansliet.se

diarienummer S2023/02799

Remissvar Småföretagarnas riksförbund avseende av promemorian Utfasning av ersättning för höga sjuklönekostnader

Småföretagarnas Riksförbund är ett förbund av småföretagare för småföretagare och har som syfte att påverka politiska beslut för att göra det tryggt, enkelt och lönsamt att driva företag.

Småföretagarnas Riksförbund har granskat förslaget huvudsakligen utifrån förbundets syfte att företräda småföretagare och att med fokus på den målgruppen identifiera risker och möjligheter med lagförändringar.

Om promemorian

Regeringen menar att utformningen av ersättningen för höga sjuklönekostnader kan medföra vissa negativa konsekvenser och föreslår att bestämmelserna i lagen om sjuklön om ersättning för höga sjuklönekostnader ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2024.

Vårt yttrande

Småföretagarnas Riksförbund avstyrker förslaget.

Det lyfts i promemorian att systemet med ersättningar minskar arbetsgivares incitament att säkerställa god arbetsmiljö och vidta insatser för återgång till arbete för sjukskrivna samt att systemet nyttjas i högre utsträckning än vad som beräknades vid införandet.

Vi delar inte alls slutsatserna. Vi ser hur främst små arbetsgivare har starka ekonomiska drivkrafter att förebygga sjukfrånvaro och vidta åtgärder för att förkorta sjukfallen och återföra personer i arbete även med dagens ersättningsregler. Tilläggas kan att detta ansvar inte enbart omfattar sjukdom utan även andra förhållanden som leder till sjukskrivning, såsom en anställds sjukskrivning efter en skönhetsoperation eller skadat sig på fritiden.

Om detta förslag går igenom skulle det bli synnerligen hämmande för, framför allt, småföretagarnas vilja att expandera sina verksamheter och anställa fler. Effekten blir vidare att flera personer med sjukdomshistorik kommer av potentiella arbetsgivare att bedömas som oanställningsbara. Enligt flera, av varandra oberoende undersökningar, är detta förhållande ett av de största hindren för eventuella nyanställningar. Småföretagare vill inte hamna i en situation, där återkommande sjukskrivningar bland de anställda äventyrar företagets existens. Att få rätt person på rätt plats kräver ett omfattande arbete med rekrytering, utbildning, personalvård och löneadministration men givetvis även en kostnad i form av löner och sociala avgifter. En anställning är en stor och viktig investering i ett mindre företag och när det nu råder en kompetensförsörjningsproblematik i landet blir det svårare att hitta rätt personal till de lediga tjänster som finns. Ett företag måste helt enkelt chansa och testa fler personer för att hitta rätt matchning i anställningsprocessen.

Det finns idag en stor grupp människor som står utanför arbetsmarknaden som varit långtidsarbetslösa, sjukskrivna och som inte fått rätt förutsättningar att matchas till rätt jobb för deras kompetens. Ska ett litet företag ha modet att investera i dessa personer krävs en flexibilitet och samförstånd mellan företaget och gällande arbetsrättsliga villkor.

Det lyfts även i promemorian upp att ett skäl för att avskaffa systemet med ersättning för höga sjuklöner är att det finns risker för felaktiga utbetalningar. Enligt Försäkringskassan är de felaktiga (3,2%) är inte anmärkningsvärt hög i förhållande till andra ersättningar.

Dessutom anser vi att regeringen borde lyssna på den egna myndigheten Riksrevisionen som nyligen framfört följande:

Riksrevisionen bedömer att myndigheterna inte har utnyttjat sina möjligheter till samverkan i tillräcklig utsträckning på ett sätt som bidrar till att minimera de felaktiga utbetalningarna. Samverkansinsatserna för att motverka slarv fel i inrapporterade uppgifter från arbetsgivarna har inte varit tillräckliga, vilket ökar risken för felaktiga utbetalningar.

Att enbart beskylla mindre arbetsgivare för fusk och fel är således direkt felaktigt.

Mot den bakgrunden vill vi bestämt hävda att det är att gå väl långt att ett helt system avskaffas för att det finns risk för felaktig utbetalning. Snarare finns det anledning att i ett första skede säkerställa bättre myndighetssamverkan. Riksrevisionen har också förslag på hur man enkelt skulle förbättra informationskvaliteten:

Riksrevisionen gör bedömningen att det faktum att ansvaret för själva beräkningen skulle flyttas från arbetsgivare till Försäkringskassan kan till viss del kompensera för den utökade administrativa bördan för arbetsgivarna som kan komma att orsakas av en utökad uppgiftsskyldighet.

Det finns också andra uppslag till förbättring: Småföretagarnas Riksförbundet har hävdad att den billigaste och effektivaste åtgärden skulle vara att ta bort båda veckorna i sjuklöneansvaret och att göra detta i första hand för företag med upp till 10 anställda. Det är hos de små företagen som riskerna och de ekonomiska konsekvenserna med höga sjuklönekostnader kan vara förödande för företagets överlevnad. Förutom den direkta kostnaden för sjuklön har företagen dessutom ofta ytterligare stora kostnader för övertid eller ersättningspersonal när delar av personalen är sjuk. Dessa kostnader ersätts inte. Dessutom kan vi inte förstå varför arbetsgivaren ska betala sjuklön till anställda som bryter ett ben vid skidåkning, drabbas av ryggskott vid snöskottning eller är sjukskrivna för planerade

skönhetsingrepp. Det är inte rimligt att arbetsgivaren ska betala för olycksfall som inträffar på fritiden.

Sammanfattningsvis anser inte Småföretagarnas Riksförbund att förslaget är tillräckligt utrett och att skälen för ett avskaffande inte väger över, det känns mer som att regeringen vill göra en besparing och motiverar det med skäl som inte föreligger. Istället för att helt fasa ut borde regeringen arbeta för ett system som motverkar risk för felaktiga utbetalningar och som samtidigt kan stötta det minsta arbetsgivarna.

Peter Thörn

Caroline Szyber

Ordförande
Småföretagarnas Riksförbund

Vice ordförande
Småföretagarnas Riksförbund